
Förstudie

Bidragshantering inom social-
förvaltningen

Gällivare kommun

Fredrik Markstedt

Maj 2011

pwc

2011-05-18

Fredrik Markstedt
Projektledare

Hans Forsström
Uppdragsledare

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund och uppdrag	1
1.2	Metod och avgränsning	1
2	Granskningsresultat	2
2.1	Regler och riktlinjer för bidragsgivning	2
2.2	Uppföljning av beviljade bidragsmedel	3
2.3	Återrapportering till socialnämnden	3
3	Rekommendationer	5

1 Inledning

1.1 Bakgrund och uppdrag

Gällivare kommuns socialnämnd ansvarar för bidragsgivning för vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom nämndens ansvarsområde.

Förstudien syftar till att bedöma om behov av fördjupade granskningsinsatser inom området är motiverade vad gäller om socialnämnden har en tillräcklig intern kontroll beträffande föreningsbidrag.

Behovet av granskningen har framkommit genom revisorernas risk och väsentlighetsbedömning.

Nedan följer de kontrollfrågor som varit styrande för förstudien;

- Vilka regler och riktlinjer finns för bidragsgivningen från socialnämnden?
- Vilken uppföljning av sker av hur beviljade bidragsmedel nyttjas?
- Vilken återrapporering av beviljade bidrag och hur de har nyttjats erhåller socialnämnden?

1.2 Metod och avgränsning

Förstudien har omfattat dokumentgranskning av befintligt regelverk, rapportering och bidragsbeslut. Intervjuer har genomförts med ansvarig inom förvaltningen för bidragshanteringen samt ansvarig förvaltningsekonom.

2 Granskningsresultat

2.1 Regler och riktlinjer för bidragsgivning

Riktlinjer för ansökan om bidrag inom socialnämndens ansvarsområde i Gällivare kommun. I riktlinjerna framgår inledningsvis att sökande organisation/förening ska anses fylla en viktig funktion inom något av socialnämndens ansvarsområden för att bli aktuell för eventuella bidrag.

Enligt direktiven skall sökande organisation/förening;

- Ha en vald styrelse
- Ha antagit stadgar
- Bedriva verksamhet i Gällivare
- Verka för samverkan och stimulera till samhällsengagemang inom något av nämndens ansvarsområden
- Vara öppen för samverkansformer med andra organisationer, myndigheter eller andra kommunala verksamheter.

Föreningen/organisationen kan ansöka om tre olika typer av bidrag;

- Aktivitets-/projektbidrag
- Hyresbidrag
- Administrationsbidrag

Slutligen framgår i riktlinjerna hur och av vem ansökan (särskilt framtagna blankett) skall lämnas samt vilka underlag som skall bifogas ansökan i form av bland annat verksamhetsberättelse och årsredovisning.

I riktlinjerna framgår inte när dokumentet är antaget av nämnden eller med vilket tidsintervall dokumentet ska revideras. Även om det inte framgår via riktlinjerna är dokumentet enligt uppgift antaget av nämnden.

I nuvarande riktlinjer framgår inga krav på uppföljning av beviljade bidrag. Några direktiv eller anvisningar kring hur nämnden vill att föreningarna ska redovisa hur bidragen faktiskt har använts framgår inte heller av riktlinjerna.

Enligt ansvarig tjänsteman för bidragsgivningen sker en avstämning gentemot uppställda kriterier i riktlinjerna i samband med att föreningarna söker och eventuellt beviljas bidrag.

Bedömning: Vår bedömning är att befintliga regler och riktlinjer till viss del ger förutsättningar för en tillräcklig intern kontroll. Via befintliga riktlinjer framgår vilka organisationer/föreningar som kan komma att bli aktuella för bidrag från nämnden samt vilka kriterier och underlag som måste biläggas ansökan. Samtidigt saknas direktiv som anger vilken uppföljning som ska ske avseende beviljade bidrag.

2.2 Uppföljning av beviljade bidragsmedel

Uppföljning sker årligen i samband med att organisationen/föreningen söker bidragsmedel. Ansvarig handläggare gör även under året verksamhetsbesök för att säkerställa att beviljade bidragsmedel används till rätt ändamål. Någon mer strukturerad uppföljning hur bidragen har använts under året görs emellertid inte.

För de föreningar och organisationer som ansöker om nya bidrag ställs krav på årsredovisning och verksamhetsberättelse. Samtidigt ställs inga specifika krav på redogörelse för hur bidragen har använts. För de föreningar och organisationer som inte söker nya bidrag görs för närvarande ingen årlig uppföljning utöver de verksamhetsbesök ansvarig tjänsteman utför.

Något årligt ansökningsförfarande enligt ovan sker inte för de två pensionärsföreningar som årligen får bidrag från nämnden. Anledningen till detta är enligt uppgift att bidraget uteslutande var att betrakta som ett hyresbidrag varav hanteringen med årliga ansökningar inte ansågs vara motiverad.

Bedömning: Vår bedömning är att uppföljning av beviljade bidragsmedel inte är tillfredsställande. För de föreningar och organisationer som söker nya medel sker en genomgång av verksamhetsberättelse och årsredovisning. Några direktiv finns däremot inte för hur bidragen från nämnden eventuellt ska beaktas i verksamhetsberättelsen. För de föreningar som inte ansöker om nya bidrag sker ingen strukturerad uppföljning.

De pensionärsföreningar som erhåller bidrag från nämnden behöver inte lämna in någon ansökan och för dessa föreningar finns inga formella krav på återrapportering.

2.3 Återrapportering till socialnämnden

Nämnden går årligen igenom de ansökningar som kommit in och stämmer av att organisationen/föreningen uppfyller de kriterier som framgår i riktlinjerna för bidragsgivning.

För de föreningar och organisationer som tidigare ansökt om bidragsmedel och som söker nya sker, som nämnts ovan, en återrapportering hur bidragen använts i verksamheten via bifogad verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Någon återrapportering till nämnden hur beviljade bidragsmedel används i respektive verksamhet under löpande verksamhetsår görs inte för närvarande.

Under 2010 fick totalt nio föreningar/organisationer bidrag från nämnden. Budgeten för bidragsgivningen var 2010 totalt 990 tkr och för 2011 har nämnden motsvarande budget för bidragsgivning. För 2010 utbetalades totalt 915 tkr. Bidragen går huvudsakligen till hyresbidrag men även administrations- och aktivitetsbidrag beviljades under 2010.

Bedömning: Vår bedömning är att nämndens uppföljning av beviljade bidragsmedel inte är tillräcklig. Utöver den avstämning som sker i samband med ansökan av bidrag får inte nämnden någon återrapportering hur bidragen faktiskt använts i föreningarnas verksamheter.

3 Rekommendationer

De granskningsiakttagelser som gjorts i denna förstudie visar på en rad riskområden som sammantaget gör att vi bedömer att nuvarande hantering och uppföljning av bidrag kan och bör utvecklas ytterligare.

Vår bedömning baseras på att följande risker uppmärksammas;

- I nuvarande regler och riktlinjer för bidragsgivning saknas direktiv som säkerställer ansvaret för uppföljning samt hur uppföljning av beviljade bidrag ska gå till.
- Avsaknaden av direktiv gör att nuvarande uppföljning inte säkerställer att bidragen används till rätt ändamål.
- Nämnden får information och är delaktig i beslut hur bidragen ska användas, men någon återrapportering till nämnden över hur bidragen faktiskt använts i respektive verksamhet förekommer inte.

Vi rekommenderar därför att socialnämnden beaktar ovan nämnda risker och vidtar nödvändiga åtgärder för att via en tillräcklig uppföljning och kontroll säkerställa att de bidrag som beviljas faktiskt används till rätt ändamål.